

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه حضرت خدیجه (سلام الله علیها) شهر تهران

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان :

بررسی فقهی و حقوقی احکام نسب در فرزندان

حاصل از لقاح مصنوعی

استاد راهنما:

سرکار خانم ملیحه ایمانی

استاد داور:

سرکار خانم عذرا خلیلی

پژوهشگر:

الهام مقیسه

دی ۱۳۹۴

بسم الله الرحمن الرحيم

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه حضرت خدیجه (سلام الله علیها) شهر تهران

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

عنوان:

بررسی فقهی و حقوقی احکام نسب در

فرزندان حاصل از لقاح مصنوعی

استاد راهنما:

سرکار خانم ملیحه ایمانی

استاد داور:

سرکار خانم عذرا خلیلی

پژوهشگر:

الهام مقیسه

دی ۱۳۹۴

تحمید:

والحمد لله علی ما عرفنا من نفسه، والیمنا من شجره، وفتح لنا من ابواب العلم برؤیته و پاس پروردگار جهانیان
را که موجودی به نام انسان از خون به آفرید و آن را چنان پروراند که به مرتبه ی اعلای آفرینش که همان مرتبه
ی علم و دانش است رساند و او را اشرف مخلوقات قرار داد.

دود فراوان به روان پاک ناجی جهان بشریت و پیامبر رحمت حضرت محمد صلی الله علیه وآله و سلام بر ابر مرد فضیلت
، منظر مردانگی و فتوت، باب علم و معرفت حضرت امیرالمومنین امام علی علیه السلام و فرزندانش، یازده برج
امامت، سلام و تحیات فراوان به وجود اقدس و یگانه وارث سریر ولایت بقیه الله الاعظم حضرت ولی عصر مهدی
موعود ارواحنا لتراب مقدمه الفداء

تقدیم

به پاس تعبیر عظیم و انسانی شان از کلمه ایشار و از خودگذشتگی.

به پاس عاطفه سرشار و گرمای امید بخش وجودشان که در این سردترین روزگار ان بهترین پشتیبان است.

به پاس قلب های بزرگشان که فریاد رس است و سرکردانی و ترس در پناہشان به شجاعت می گراید.

و به پاس محبت های بی دریغشان که هرگز فروکش نمی کنند این مجموعه را به خانواده می عزیزم تقدیم می کنم.

تقدیم به مادرم سنگ صبورم، امید بودنم، پناه محبتکم، آنکه آفتاب مهرش در آستانه قلم، پیر جاست و هرگز غروب نخواهد کرد.

تقدیم به پدرم کوهی استوار و حامی من در طول تمام زندگی که از نگاهش صلابت از رفتارش محبت و از صبرش ایستادگی را آموختم.

تقدیم به همسرم که سایه مهربانش سایه ساز زندگیم می باشد، او که اسوه صبر و تحمل بوده و مشکلات مسیر را برایم تسهیل نمود.

پیشهادات پژوهشی :

تحقیق حاضر با رویکرد فقهی و حقوقی، نسب فرزندان حاصل از لقاح مصنوعی را مورد بررسی قرار داده است و در این میان عده ای موافق و عده ای مخالف استفاده از لقاح مصنوعی در درمان ناباروری هستند. لذا کسانی که می خواهند وارد مباحث مربوط به لقاح مصنوعی شوند بهتر است با موضوعاتی همچون موضوعات زیر وارد شوند:

۱. ادله ی موافقان و مخالفان استفاده از رحم اجاره ای و جنین اهدایی
۲. ادله ی موافقان و مخالفان استفاده از اسپرم اهدایی و تخمک اهدایی
۳. بررسی دلایل نقص قانون در انواع شیوه های لقاح مصنوعی
۴. بررسی دلایل ضرورت استفاده از باروری مصنوعی در فرزند دوم به بعد

منابع

- ❖ قرآن کریم
- ❖ نهج البلاغه
- ❖ قانون اساسی
- ❖ قانون مدنی
- ۱- اصفهانی، راغب، مفردات الفاظ قرآن انتشارات ذوی العرب، ۱۴۲۳ ق.
- ۲- اراکی، محمد علی، توضیح المسائل، استفتائات جدید، ۱۳۷۱ ش، قم، دفتر تبلیغات حوزه علمیه قم
- ۳- انصاریان، حسین، نظام خانواده در اسلام، انتشاراتم ابیها، ج ۱۳، تابستان ۱۳۷۹.
- ۴- امامی، اسدالله، مطالعه تطبیقی نسب در حقوق ایران و فرانسه، تهران، چاپ اول، ۱۳۴۹.
- ۵- امامی، سید حسن، حقوق مدنی، ج ۵، چ ۱۳، تهران، اسلامیه، ۱۳۷۸.
- ۶- تبریزی میرزا جواد، استفتائات جدید، ۱۳۷۸ ش، قم، سرور، چاپ اول
- ۷- جعفری لنگرودی، محمد جعفر، دایره المعارف علوم اسلامی (قضایی)، ج ۱، چاپ سوم، تهران، گنج دانش، ۱۳۸۱.
- ۸- جمعی از نویسندگان، اهدای گامت و جینی در درمان ناباروری، تهران، انتشارات سمت، اول، ۱۳۸۴.
- ۹- حرم پناهی، محسن، «تلقیح مصنوعی» مجله قمه اهل بیت، ش ۱۰ و ۹، سال دوم ۱۳۷۶.
- ۱۰- حسینی همدانی سید محمدحسین، انوار درخشان، قموس، بی جا، ۱۳۴۷ ش، ج ۱۷.
- ۱۱- حکیم، سید محسن طباطبایی، منهاج الصالحین، ۱۴۱۶ ق، قم، انتشارات موسسه المناره، چاپ دوم
- ۱۲- خامنه ای سید علی، اجوبه الاستفتائات، ۱۳۸۲ ش، شرکت چاپ و نشر بین المللی هدی، تهران چاپ نهم

- ۱۳- دهخدا، علی اکبر، لغت نامه ی دهخدا، زیر نظر دکتر محمد معین و دکتر سید جعفر شهیدی، ج ۳، تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۷.
- ۱۴- رضایا معلم، محمدرضا، باروری های پزشکی از دیدگاه فقه و حقوق، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، حوزه علمیه قم، ۱۳۸۳ ش، چاپ اول
- ۱۵- صانعی، یوسف، استفتانات پزشکی، قم، میثم تمار، ج چهارم، ۱۳۸۰
- ۱۶- صفایی و دیگران، حسین، بررسی تطبیقی حقوق خانواده، تهران، دانشگاه تهران، ج اول، ۱۳۸۴ ه.ش.
- ۱۷- صفایی، سید حسین، دکتر امامی، اسدالله، مختصر حقوق خانواده تهران، نشر و ادکستر، ۱۳۸۰.
- ۱۸- صمدی اهری، محمد هاشم، نسب ناشی از لقاح مصنوعی در حقوق ایران و اسلام، تهران، کتابخانه گنج دانش، چاپ اول،
- ۱۹- طباطبایی، سید محمد حسین، تفسیر المیزان، ج ۱۵، مترجم حجة الاسلام و المسلمین سید محمد باقر موسوی همدانی(ره)، دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرس حوزه علمیه قم، ۱۳۸۲
- ۲۰- عبده بروجردی، محمد، کلیات حقوق اسلامی، ۱۳۳۹، تهران، دانشگاه تهران، چاپ دوم
- ۲۱- علوی قزوینی، سید علی، آثار حقوقی تلقیح مصنوعی انسان، روش های نوین تولید مثل انسانی از دیدگاه فقه و حقوق، تهران، سمت، چاپ اول، ۱۳۸۰ ه.ش.
- ۲۲- فاضل لنکرانی، حاج سید محمد جواد، بررسی فقهی و حقوقی تلقیح مصنوعی، ناشر، مرکز فقهی ائمه اطهار، چاپ دوم، ۱۳۸۹ ه. ش.
- ۲۳- قانون نحوه اهدا و جنین به زوجین نابارور، سایت قوانین، مصوب ۱۳۸۲.
- ۲۴- کاتوزیان، ناصر، حقوق مدنی، ج ۲، ص ۵، تهران بهمن برنا، ۱۳۷۸.
- ۲۵- معین، محمد، فرهنگ فارسی معین، ج ۴، تهران، امیرکبیر، ۱۳۸۱.
- ۲۶- محلاتی، شهربانو، بررسی قوانین فقهی-حقوقی کودکان-نسب و فرزند خواندگی، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی شبر، ۱۳۸۶.
- ۲۷- منتظری، حسینعلی، توضیح المسائل، ۱۳۷۷ ش، تفکر، تهران، چاپ شانزدهم

- ۲۸- نایب زاده، عباس، بررسی حقوقی روش های نوین باروری مصنوعی، مادر جانشین، اهداء تخمک/جنین، چاپ اول، (انتشارات مجد، تهران ۱۳۸۰)

کتاب عربی:

- ۱- آصف محسنی ، محمد ، الفقه و المسائل الطبيه ، بی تا ، قم ، یاران ، چاپ اول
- ۲- المؤمن القمی الشیخ محمد ، کلمات سدیة فی مسائل جدیدة ، ۱۴۱۵ قمری ، موسسه نشر اسلامی ، چاپ اول
- ۳- ابن منظور الافریقی، لسان العرب، ج ۱ و ج ۲ و ج ۱۱، بیروت، دمشق، دارالقلم، ۱۴۱۳.
- ۴- حر عاملی، محمد بن حسن، تفصیل وسائل الشیعه إلى تحصیل مسائل الشریعه، بیروت، احیاء التراث العربی، بی تا، ج ۱۸...
- ۵- خمینی، روح الله، تحریر الوسیله، ترجمه: علی اسلامی، ج ۲ و ج ۳، ج ۱۴، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۸۶.
- ۶- خویی، سید ابوالقاسم موسوی، المسائل التدریجیه، موسسه احیاء آثار الامام الخویی، الطبعة الرابعة، ۱۴۲۱ ق.
- ۷- راغب اصفهانی، حسین بن محمد، مفردات القرآن، بیروت- دمشق، دارالقلم.
- ۸- رضوی ، سید محمد حسن، فقه الطب، بیروت، سال ۱۳۲۳ قمری .
- ۹- روحانی ، سید صادق ، لسان العرب ، استفتانات، تهران، حدیث دل، ج اول، ۱۳۸۳.
- ۱۰- محمد بن یعقوب کلینی ، کافی، ج ۵ و ۶ ، دارالحدیث، قم، ۱۴۲۹ ق، ج ۵
- ۱۱- نجفی، محمد حسن، جواهر الکلام فی شرح شرایع الاسلام، ج ۳۵ و ج ۳۹ و ج ۴۰، چاپ دوم، تهران، اسلامیة، ۱۳۶۶،
- ۱۲- نصر بن محمد بن احمد سمرقندی، بحر العلوم، دارالفکر، بیروت، بی تا، ج ۳

مقالات و پایان نامه ها :

- ۱- سروی، نرگس، بررسی فقهی حقوقی احکام نسب در باروری مصنوعی، پایان نامه ی کارشناسی ارشد، دانشکده ی الهیات دانشگاه پیام نور، استاد راهنما : محمد حسین شعبانی، استاد مشاور: حسن مبینی، استاد داور: محمد اسحاقی- مرتضی چیت سازیان، ۱۳۸۷
- ۲- علوی قزوینی، سید علی ، مجله نامه مفید ، پاییز ۱۳۷۴ - شماره ۳
- ۳- کرمانی، نجمه، بررسی تطبیقی انکار نسب در حقوق ایران و فقه امامیه، پایان نامه ی دوره ی کارشناسی ارشد حقوق، استاد راهنما: دکتراسدالله امامی، استاد مشاور: دکتر پارساپور، بهار ۸۸.
- ۴- موسوی بجنوردی، سید محمد؛ جبار زارع، مرضیه ، پژوهشنامه متین زمستان ۱۳۸۸ - شماره ۴۵

پایگاه های اینترنتی:

- ۱- پایگاه اینترنتی پژوهشگاه رویان www.royaninstitute.org
- ۲- سایت رسمی مجلس شورای اسلامی www.majlis.ir
- ۳- پایگاه اینترنتی شهید صدوقی یزد ssu.ac.ir
- ۴- مرکز پژوهشهای قانون اساسی rc.majlis.ir
- ۵- پایگاه اطلاع رسانی مقام معظم رهبری www.khamenei.ir
- ۶- پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله سیستانی www.sistani.org
- ۷- پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله صانعی [www. Saanei.org](http://www.Saanei.org)
- ۸- پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله مکارم شیرازی www.makarem.ir
- ۹- پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله فاضل لنکرانی www.fazellankarani.com
- ۱۰- پایگاه اطلاع رسانی حضرت آیت الله تبریزی www.tabrizi.org